

Nutriční ekonomika

Definice ekonomiky

Ekonomika je:

- vědecká disciplína, zkoumající a sledující specifičnost vývoje hospodářské činnosti v určitém ohraničeném úseku nebo odvětví;
- souhrn lidské činnosti a vztahů postihující dynamický společenský organismus;
- soubor výrobních vztahů daného společenského zřízení (marxismus).

Nutriční ekonomika

Nutriční ekonomika je založená na spojení ekonomiky a vědy o výživě. Tedy jde o spojení společenských (ekonomických) a biologických disciplín. Řeší se následující problémy:

- Jak nejlépe a nejlevněji zajistit výživové potřeby. Z hlediska spotřebitele rozhoduje cena potravin, z fyziologických hledisek jejich nutriční obsah. V systému plánovaného hospodářství při nedostatku průmyslového zboží na trhu a omezení služeb dokonce nutriční ekonomika řešila možnost nejdražšího systému spotřeby potravin jako prostředku pro eliminaci příjmů obyvatelstva.
- Nástroje na hodnocení spotřeby potravin, stanovení výživových potřeb.
- Korekci výživových doporučení s ohledem na biologické možnosti (např. vztah mezi obsahem bílkovin ve stravě a mikronutrienty).
- Možnosti zásahů státu do zabezpečení výživy obyvatelstva (potravinová a výživová politika včetně potravinové legislativy a různé potravinové programy).
- Ekonomiku výroby potravin a optimalizace nákladů z pohledu výživy (výživová politika): náklady versus tržby a zisk.

Pro pochopení funkce ekonomiky při podnikatelských záměrech, tedy i při výrobě nebo distribuci potravin, je uveden příklad vyhodnocení nákladů a výnosů.

Položky náklady

Přímé náklady

- Cena surovin, jejich množství a kvalita;
- vedlejší a pomocné suroviny;
- investice do výrobních zařízení (stroje a budovy);
- náklady na provozní energie, vodu, likvidace odpadů;
- platy výrobních zaměstnanců.

Nepřímé náklady

- Režie (platy režijních (nevýrobních) pracovníků, jako jsou vrátný, ředitel, účetní apod., dále doprava, údržba aj.).

Náklady můžeme ještě rozdělit na fixní, tedy ty, které musíme vynaložit, i když nevyrobíme nic (to jsou investice, režie, základní platy stálých zaměstnanců) a variabilní, ty které souvisejí přímo s výrobní či obchodní činností (náklady na suroviny, vodu a energii spojené s výrobou, platy zaměstnanců sezónních a najatých jen k výrobní činnosti apod.).

Zjednodušený modelový příklad

Zjednodušený modelový příklad záměru podnikat – kalkulace provozu cukrárny:

- 25 dní měsíčně v provozu;
- varianta A – 200 zákazníků denně;
- varianta B – 1000 zákazníků denně;
- průměrná útrata (tržba) na jednoho zákazníka 30 Kč.

Zjednodušený modelový příklad		
		Variant AVariant B
Denní tržby		6 00030 000
Provozní náklady 80 % tržeb (suroviny, energie)		4 80024 000
Denní tržby (redukované) po odečtení provozních nákladů		1 2006 000
Měsíční redukované tržby		30 000150 000
Fixní náklady		
Měsíční nájem		10 00010 000
Mzdy	(2 síly) vč. pojištění	32 00032 000
	další síly (velký provoz)	32 000
Výnos - ztráta		- 12 000+ 76 000

System hodnocení záměru

SWOT analýza:

- 1. Silné stránky (**S**trong).
- 2. Slabé stránky (**W**weak).
- 3. Možnosti (**O**portunity).
- 4. Rizika, hrozby (**T**hreat).

Odkazy

Související články

- Výživa dětí
- Výživa ve stáří

Zdroj

- PERLÍN, Ctibor. *Nutriční ekonomika* [online]. [cit. 2012-03-09]. <<https://el.lf1.cuni.cz/p69666935/>>.